

Lännsstyrelsen
Västerbotten

Kulturhistoriska värdebeskrivningar över kyrkomiljöerna i Västerbottens län

Sankt Olovs kyrka, Skellefteå, Västerbottens län

Kyrkomiljön

Skellefteå stadsförsamling bildades 1913, genom utbrytning från landsförsamlingen. Efter långvariga meningsskiljaktigheter mellan staden och landsbygden i olika frågor innebar församlingsdelningen en slutgiltig och av stadsborna länge eftersträvad självständighet. Vid 1900-talets början var Skellefteå en liten men mycket expansiv stad, med en kraftigt stigande befolkningskurva. Tomterna i den gamla rutnätsplanen från stadens grundande 1845 började ta slut och stadsplanarkitekten Per Olof Hallman anlätades för att utarbeta en stadsplan för området längre österut. Planen var tydligt präglad av trädgårdsstadens idéer med oregelbundna kvartersformer och gator som gav omväxlande stadsbild, platsbildningar och monumentalt placerade offentliga byggnader. Planen fullföljdes och fastställdes 1920. Monumentala fondbyggnader placerades både i Kanalgatans och i Nygatans förlängningar – Kanalskolan respektive kyrkan. Stadsförsamlingens namnbyte till Sankt Olovs församling genomfördes först 1961, i samband med att Skelleftehamn blev en egen församling. Den kyrkan kallades redan Sankt Örjans kyrka och i analogi med det valdes helgonnamnet Sankt Olov för att benämna stadsförsamlingen och dess kyrka. Det var också ett sätt att undvika sammanblandningar mellan Skellefteås olika kyrkor.

Kyrkotomten med sin oregelbundna form utgör ett helt kvarter. Förutom det stadsplanemässiga värde som kyrkan har, innebär närheten till E4 att kyrktornet är ett välexponerat landmärke i centrum av staden. De närmaste omgivningarna runt kyrkan innehåller flera välbevarade byggnader från 1900-talets tre första decennier. Bland annat är den funktionalistiska Kanalskolan från 1935 närmaste granne i norr. Detta gör att området runt kyrkan upplevs som vackert och välbevarat, med kyrkan som självklar mittpunkt. Geografiskt utgör kyrkomiljön en pendang, i rak axel till området runt Skellefteå landskyrka i västra delen av staden, som även det har höga kulturhistoriska värden och estetiska kvaliteter, fast från en äldre tid.

Kyrkotomten omges av en låg bogårdsmur som i sydost övergår i stödmur. Entréer med vitputsade grindstolpar och svartmålade järngrindar finns söder och nordost om kyrkan, samt i väster där huvudentrén manifesteras med en vitputsad kvaderstensindelad stegport och en mindre platsbildning. De breda grusade gångarna söder och norr om kyrkan förenas bakom kyrkan i öster i en stor ring med liksidigt kors i. Detta motiv återkommer på flera ställen inne i kyrkan. Gestaltningen planerades ursprungligen att användas som friluftskyrka. Kyrkotomten är annars gräsbeväxt, med enstaka lindar och lönnar samt en rad av björkar innanför bogårdsmuren. Begravningsplatsen är belägen i stadsdelen Sunnanå, ca 4 km sydväst om kyrkan, på södra sidan om älven.

Sunnanå kyrkogård

Bristen på lämpliga områden för begravningsplats inom stadens gränser var anledningen till att mark köptes in på Sunnanå. Begravningsplatsen invigdes 1915, men är utvidgad ca 1925, 1939, 1948 (enligt förslag av Knut Nordenskjöld) och 1974. Utvidgningarna har främst skett mot väster. Det plana området omges av en låg och tät häck, en bogårdsmur av sten i väster samt älvslänten i norr. Ursprungligen omgavs hela området av en granhäck. Huvudentrén ligger i sydost och manifesteras genom fyra vita putsade portstolpar med svarta järngrindar, liknande dem vid församlingskyrkan. Dessa tillkom 1929 för att lyfta fram samhörigheten med Sankt Olovs kyrka. Övriga entréer i sydväst och väster har enklare utformning. Från huvudentrén leder en björkallé som en tydlig mittaxel norrut genom det äldre och mest värdefulla området. Här finns många grusgravar med ståtliga och påkostade gravvårdar. Åtskilliga gravar, även de som lagts igen med gräs, är omgärdade av häckar. En del grusgravar har steninramning eller smidesstaket. Vägarna och gångarna är grusade. De nyare områdena västerut har en annan och modernare karaktär med resta gravstenar i gräsmatta, disponerade i rader med rygghäckar av aronia. Gemensamt för hela kyrkogården är att den ger ett välskött och vackert intryck, med hög estetisk och materialmässig ambitionsnivå.

Gravkapellet ligger centralt i det gamla området, intill björkallén. Det uppfördes 1915 efter ritningar av arkitekten Viktor Åström. Han var född och uppvuxen under enkla förhållanden i Skellefteå men kom som utbildad arkitekt att göra en betydande insats för byggnadskulturen i Umeå, Skellefteå och framför allt Piteå, där han under lång tid var verksam som arkitekt. Mycket av det är idag rivet. I hemstaden Skellefteå finns endast tre av hans byggnader kvar, varav gravkapellet är den bäst bevarade, och det utgör ett smycke för kyrkogården. Den närmast kvadratiska byggnaden i tegel är uppförd i jugendstil, med vit slätputs, och brant valmat tegeltak. Hörnen är avrundade och utskjutande, samt uppåt avslutade med små kopparbeklädda tureller. Fönsterbågarna är högt placerade så att de bryter takfotslinjen, och har för kapellet mycket karaktäristiska rundbågiga frontespiser ovanför. I taknockshörnen sitter prydnader i form av två smäckra liksidiga metallkors med cirkel – samma motiv som så frekvent återkommer i församlingskyrkan. Frånsett tillgänglighetsanpassningen med hk-ramp är gravkapellet utvändigt mycket välbevarat. Vid karaktäriseringsbesöket var fönsterbågarna röda, men de kommer snart att återfå sin ursprungliga kromoxidgröna färg. Invändigt har byggnaden förändrats desto mer, men under de senaste åren har man återställt interiören till ett mer tidstypiskt utförande. Samtidigt har en ekonomibygnad med WC tillkommit vid den runda öppna yta som finns öster om kapellet. En klockstapel av trä, uppförd 1999, finns ca 50 meter österut. En modern ekonomibygnad med garage är beläget i nordväst och strax intill den finns ett vitmålat redskapsskjul av trä från omkring 1930.

Kyrkan

Kyrkobygget blev en stor ekonomisk utmaning för den nybildade församlingen och bygget därför åtskilliga år försenat. Flera olika ritningsförslag togs in innan kyrkostämman 1923 slutligen antog förslaget från stockholmsarkitekterna Gustaf Adolf Falk och Knut Nordenskjöld. En förutsättning för att få bilda egen församling var att kyrkan skulle byggas i sten. Åren 1925–27 uppfördes den i spritputsat tegel med slätputsade fönsteromfattningar och listverk, på en sockel av huggen natursten. Falk avled i början av byggnadstiden och den slutgiltiga utformningen och interiören ansvarade således Nordenskjöld för.

Planen utgörs av ett latinskt kors med ett brett rektangulärt långhus, ett smalare lägre korparti mot öster samt smala låga korsarmar. Sakristian är snedställt placerad mellan norra korsarmen och koret och ett högt sidoställt torn finns i sydväst. Sadeltaken täcks av skivtäckt kopparplåt. Längs långsidorna finns strävpelare med svängda avslutningar mot takfoten. Korsarmarna har prydnadsgavlar med svängda barockformer som skjuter upp ovanför taknocken. Fönstren är företrädesvis höga, smala och stickbågade, men längst i väster finns rundfönster och på västra gaveln två lågt placerade låga stickbågade fönster. Den breda rundbågiga huvudportalen i väster har en omfattning av svart granit med bildhuggeriarbeten av skulptören Carl Fagerberg, föreställande Ansgar, Martin Luther, Olaus Petri och Johan Olof Wallin. Även inskriptionstavlor, konsoler och slutstenar är huggna av svart granit, som står i effektiv kontrast mot den vita putsen. Mindre entréer till kyrkan finns även genom korsarmarna i norr och söder och genom sakristian. Tornet är högt och brett. Över ljudluckorna står texten ”anno” och ”1926” växelvis åt alla väderstreck. Tornet är rakt avslutat med ett kort svängt takfall, balustrad samt en firsidig kopparklädd lanternin, med fristående kolonner i alla hörn, urtavlor och förgyllda festonger samt överst en barockinspirerad huv krönt av kors och tupp. Kyrkan är utvändigt mycket välbevarad sedan byggnadstiden. Utöver sedvanligt underhåll genomfördes en större restaurering 1975–77, då kopparplåten på taket samt takavvattningen byttes ut och fasadputsen fick ett tunt påslag. Sakristian byggdes ut och huvudingången kompletterades med hk-ramper i granit på ömse sidor om trappan. Detta har dock inte förändrat kyrkans karaktär.

Det breda vapenhuset i väster har vitputsade väggar och ett karaktärsfullt mörkbetsat plant tak med synligt bjälklag. Innanför de rundbågiga öppningarna mot norr och söder finns trappor upp till orgelläktaren. Kyrkorummet har robusta och djupt neddragna stjärnvalv som bärs av kraftiga kolonner. Över koret är stjärnvalvet rikare utformat och över läktaren finns ett kryssvalv. Det lägre koret avgränsas med en triumfbåge. Kyrksalen är treskeppig, med smalare kor och smala tunnvälvda korsarmar. Även sidoskeppen är tunnvälvda och så smala att de endast rymmer sidogångar och en längsgående väggfast bänk. Såväl väggarna som takvalven är slätputsade vita. Golven är av mörk kalksten förutom i bänkkvarteren där det ligger ekparkett. Den fasta öppna bänkinredningen går i brunt och rödbrunt, med marmorerade speglar på de rektangulära bänkgavlarna. Invändigt är de sedan 1977 buntade och klädda med skinn, men på ett elegant sätt som överensstämmer med kyrkans övriga karaktär. De firsidiga postamenten längst fram i mittgången bär upp obeliskliknande prydnader.

Altarringen är halvrund, med speglar och marmoreringsmålning, samt två upptill förgyllda obelisker som vilar på de bakre postamenten. Altartavlan med motiv från herdarnas tillbedjan vid Jesu födelse, sista måltiden och Jesu himmelfärd är målad av konstnären Gunnar Torhamn 1926. Den är gestaltad som en triptyk (altarskåp) och har ett rikt dekorerat överstycke med änglar på sidorna och rundel samt festonger i mitten. Den rektangulära predikstolen med avfasade hörn och platt ljudtak är även den rikt ornamenterad med sniderier. Läktaren i väster har ett utsvängt brett mittparti och är försedd med liggande rektangulära speglar samt pilastrar utformade som upp- och nervända obelisker. Kyrkans armaturer har en genomtänkt utformning och spelar en viktig roll för upplevelsen av kyrkan. I kyrkorummet kontrasteras den något grovhuggna valvarkitekturen mot de sirligt utformade ljuskronorna och lampetterna. I vapenhuset samspelar taklyktorna med takets och rummets rustika karaktär. I biutrymmen finns lampskärmar av en enklare men fortfarande stilfull typ. Både på dessa och på lyktorna i vapenhuset återkommer det liksidiga korset med ring som

utsmyckning. Detta motiv återkommer även i triumfkrucifixet, nedanför korets triumfbåge. Det är skulpterat av Carl Fagerberg men ritat av Nordenskjöld.

Som pendang till predikstolen finns i söder ett dopkapell inrett, vilket är ett för 1920-talet typiskt inslag. Dopfunten är liksom all annan fast inredning i kyrkan ritad av Knut Nordenskjöld. Detta gör kyrkan till en väl sammanhållen helhet. En brudkammare finns i tornets bottenvåning i sydväst och ett andaktsrum längre upp i tornet. Sakristian och brudkammaren täcks av ribblösa kryssvalv och båda rummen har fina kvaliteter. Församlingen framhåller även kyrkans goda akustik som ett bruksvärde och kyrkan används relativt ofta för konserter.

Interiören har genomgått vissa förändringar sedan byggnadstiden. Orgelfasaden som ritats av Nordenskjöld byttes ut till en mer modernistisk fasad (arkitekt Georg Rudner) när orgelverket byttes ut 1965. En större renovering under arkitekten Bo Tjärnström genomfördes 1975–77. Då togs den södra läktartrappan bort och ersattes av en hk-toalett, bänkarna justerades och fick sin skinnbuntning, bänkarna i norra korsarmen togs bort och ersattes av lösa stolar, och golv av kalksten lades i de båda korsarmarna. En större interiör restaurering skedde även 1997. Då togs två bänkrader bort längst fram på vardera sidan om mittgången för att öka utrymmet i koret. Korgolvet utvidgades något mot kyrkorummet och tillgängliggjordes med hk-ramp. I norra korsarmen inreddes ett sidokapell med grupperade lösa stolar och flyttbart altare. I södra korsarmen inreddes en körgradäng med textilförvaring i trappstegen, samt en kororgel. Vindfånget vid västra entrén som ändrats redan 1975 byttes mot ett nytt av ek. Även golvet under bänkarna ändrades igen och fick nu ekparkett i samband med att golvvärme installerades. Längst bak i kyrkorummet togs två bänkrader på vardera sidan om gången bort för att rymma ett s.k. kyrktorg.

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

Sankt Olovs kyrka är en helgjuten representant för 1920-talets kyrkoarkitektur med starkt tillbakablickande drag. Att flera äldre stilar blandades i en ny kyrkobyggnad kan delvis betraktas som ett uttryck för det tidiga 1900-talets stora intresse för äldre kyrkostilar, men också som ett sätt att få byggnaden att se ut att ha en längre historia än den egentligen har. Utvändigt riktas återblickandet i första hand mot barocken, främst genom tornavslutningen och korsarmarnas prydnadsgavlar, men även genom strävpelarnas svängda avslutningar och västportalens bildhuggeriarbeten. I någon mån kan materialvalet, med inhemska material som sockel av tuktad sten och bildhuggeriarbeten av svart granit, sägas vara nationalromantiskt. Samtidigt ger det höga branta taket och tornets placering, delvis vid sidan om kyrkan, associationer mot medeltidens kyrkobyggnader. Även invändigt finns medeltida drag genom användandet av valv, även om valvens robusta utformning är friare och i detta fall snarare modernistisk. Den fasta inredningen har drag av nybarock och nyempir, samt i viss mån jugend beträffande armaturer och lampetter i kyrkorummet.

Särskilt värdefullt är att såväl kyrkotomten och kyrkan som den fasta inredningen och även mycket av den lösa inredningen (t.ex. triumfkrucifix, nummertavlor, armaturer och dopfat) är ritad av samma arkitekt, med en tydlig strävan efter sammanhållen helhetsgestaltning. Av arkitekten Knut Nordenskjölds många prov på kyrkor och kyrkorenoveringar i länet utgör Sankt Olovs kyrka det mest storslagna och genomarbetade exemplet. Kyrkan har stilmässigt ingen direkt motsvarighet i länet, även om Åsele

kyrka (1934–36) också uppvisar samma monumentalitet. Åsele kyrka byggdes dock på murarna från ortens tidigare nedbrunna kyrka och fick många drag som påminde om den, bl.a. planformen, den treskeppiga basilikaformen och det plana innertaket. Utanför länet är den kanske främsta parallellen Staffanskyrkan i Gävle (invigd 1932), också den ritad av Nordenskjöld. I inredningsdetaljerna känner man dock oftast igen Nordenskjölds stil oavsett kyrka, även om utförandet är något enklare i mindre landsortskyrkor som Kåge, Norrfors och Överklinten. Särskilt bör nämnas arkitektens förkärlek till obelisker.

Sankt Olovs kyrka är dessutom mycket välbevarad utvändigt och i hög grad även invändigt. De ur antikvarisk synpunkt mest negativa förändringarna som skett är den ändrade möbleringen i korsarmarna, borttagandet av bänkar i bakre delen av kyrkorummet, samt kororgelns tillkomst och förändringen av läktarorgelns fasad. Trots förändringarna upplevs interiören som genuin tack vare att så mycket av inredningen är bevarad. Lokala hantverkare snidade predikstol och bänkar (G. D. Åsells snickerifabrik, Skellefteå) och tillverkade armaturer (konstmeden Nils M. Lövgren, Ursviken) vilket visar prov på bygdens stora hantverksskicklighet. Den konstnärliga utsmyckningen på altarskåp och glasmålningen i baptisteriet komponerades av konstnärerna Gunnar Torhamn respektive Yngve Lundström, vilka samarbetade med Nordenskjöld i många kyrkor.

Att särskilt tänka på vid användning och förvaltning av kyrkomiljön och byggnaderna

- Kyrkan utgör genom sin monumentalitet och sitt solitära läge ett landmärke i Skellefteå stad. Den har dessutom en viktig roll i den stadsplan som fortfarande tydligt visar på stadens kraftiga expansion i början av 1900-talet. Stadens slutgiltiga självständighet från socknen hänger historiskt samman med församlingens tillblivelse, vilket ger kyrkan ett symbolvärde för Skellefteå stad.
- Sankt Olovs kyrka utgör ett av landets främsta exempel på arkitekten Knut Nordenskjölds mest monumentala arbeten. Arkitekturen vilar på en lång kyrkohistorisk tradition och präglas av historicism med inslag av bl.a. 1920-talsklassicism, barock och medeltid. Utvändigt är kyrkan välbevarad.
- Tack vare måttliga ingrepp och till stora delar bevarad fast och lös inredning är även interiören fortfarande både ett fint tidsdokument och ett uttryck för den blandstil Knut Nordenskjöld arbetade i. Karaktäristiskt för interiören är kontrasten mellan stora slätputsade och kraftfulla volymer respektive mer sirliga och lekfulla inslag hämtade från olika historiska byggnadsstilar.
- Arkitektens helhetsgrepp om allt från kyrkotomt och kyrka till inredning som predikstol, altarring, bänkar, armaturer, nummertavla, triumfkrucifix och dopfont gör att såväl kyrkomiljön som kyrkorummet präglas av en arkitektonisk och konstnärlig helhetstanke, med hög kvalitet i utförandet. Ringkorset är ett återkommande motiv i kyrkomiljön.

- Portalen med skulpturer, predikstolen och armaturerna är några exempel på de många inventarier som besitter höga hantverksmässiga värden. Många av dessa är dessutom lokalt tillverkade.
- Sunnanå kyrkogård präglas av hög estetisk och materialmässig kvalitet. Det äldre området med björkallén som centralaxel utgör ett välbevarat exempel på stadskyrkogård från 1910-talet, med häckomgärdade gravplatser, grusgravar och påkostade gravvårdar. Gravkapellet med sina kvardröjande drag av jugend saknar stilmässigt motsvarigheter i länet. Det är också den mest välbevarade byggnaden som finns kvar i hemstaden Skellefteå av den vid sekelskiftet 1900 så produktive arkitekten Viktor Åström.

Litteratur- och källförteckning

Bebyggelsen i Skellefteå centrum. Kulturhistorisk bebyggelseinventering i Skellefteå kommun 1974/75. Skellefteå 1976.

Grahn, Andreas. *Viktor Åström – arkitekt i Övre Norrland.* C-uppsats vid Institutionen för konstvetenskap, Umeå universitet, 1999.

Våra kulturmiljöer. Kulturmiljöprogram för Skellefteå kommun. Skellefteå 2006.

Persson, Karin (red). *90 år med Sankt Olovs församling.* Från en del av staden till fri från staten. Skellefteå 2003.

Inventeringsdatum: 2010-04-28

Ansvar karaktäristik och bedömning: Annika Lindberg, Historiska Hus AB och Andreas Grahn, Länsstyrelsen Västerbotten. Texten fastställd i feb 2012.

Rapport: Andreas Grahn

Sankt Olovs kyrka, Skellefteå, Västerbottens län

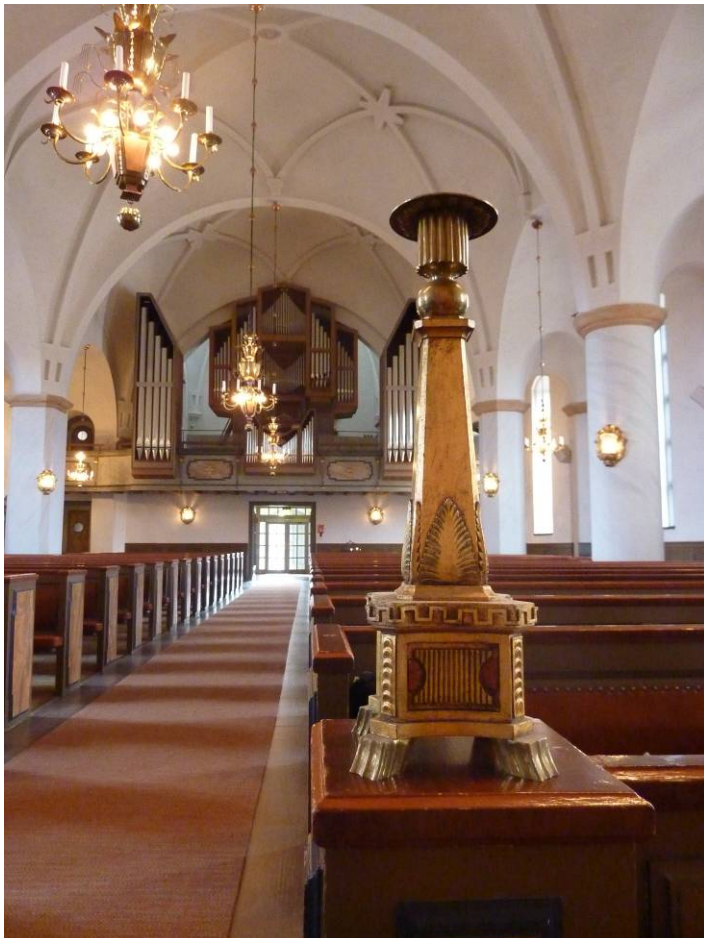

Kyrkotomten upptar ett helt kvarter i den trädgårdsstadsplan som tillkom när staden expanderade österut i början av 1900-talet. Kyrkan är placerad som fondbyggnad i Nygatans förlängning. Motivet med ringkors, möjligen med bakgrund i ungyrkörörelsen, återkommer på flera ställen inne i kyrkan. Platsen öster om kyrkan var ursprungligen avsedd för friluftsgudstjänster. Kyrkan har en traditionell planform format som ett latinskt kors, med långhus, tvärskepp, smalare kor och sakristia i hörnet mellan kor och norra korsarmen. I kyrkans närmaste omgivning finns en del välbevarad bebyggelse från början av 1900-talet, bl.a. den funktionalistiska Kanalskolan i bildens nedre vänstra hörn. Kyrkotomtens huvudentré manifesteras med en mindre platsbildning och stigportar. Utsiktspild från www.eniro.se, hämtad 2010.

Kyrkan byggdes 1925–27, efter ritningar av arkitekterna Knut Nordenskjöld och G.A. Falk. Den präglas av historicism, med stildrag hämtade från en lång kyrkotradition. Kyrkans höga och branta takresning, minimala taksprång och sidoställningen av tornet för tankarna till medeltidens kyrkor, medan tornutformningen, korsarmarnas praktgavlar samt strävpelarnas avrundade överdel är tydliga barockdrag. Den omvikta takfoten är typisk för 20-talsklassicismen. Den konstnärliga utsmyckningen av skulptören Carl Fagerberg vid huvudentrén i väster håller hög klass. Kyrkan är utvändigt mycket välbevarad. Tillgänglighetsanpassningen med hk-ramp utfördes 1997 på ett föredömligt sätt. Foto, högra bilden: Mattias Burman/Västerbottens museum, 2003.

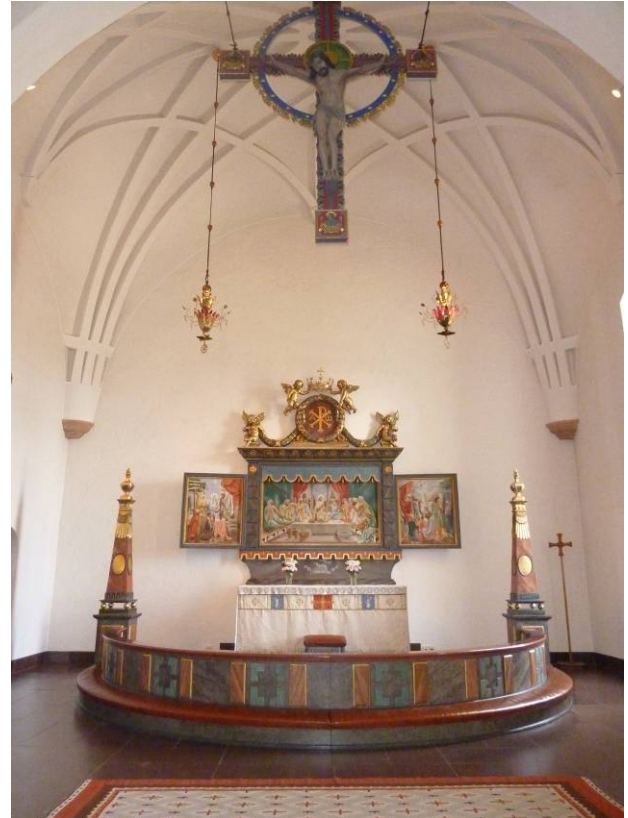
Sankt Olovs kyrka, Skellefteå, Västerbottens län

Ovan: Kyrkorummet präglas av de kraftfulla och djupt neddragna valven, den eleganta fasta inredningen samt de sirliga och konstfulla armaturerna. Allt ritades av Nordenskjöld i ett gediget och genomtänkt utförande.

Till vänster: Obelisker var ett favoritmotiv för Nordenskjöld, och återkommer på flera ställen i kyrkan. Läktarorgeln byttes ut på 1960-talet och fick en ny orgelfasad, ritad av arkitekten Georg Rudner. Den har ryggpositiv och ett mer modernistiskt utförande, och framstår som en aning främmande i kyrkorummet. Den skymmer också mycket av ljuset från väster.

Sankt Olovs kyrka, Skellefteå, Västerbottens län

Möbleringen i korsarmarna är ändrad, med lösa blå stolar i den norra korsarmen och körgradänger i den södra. Detta är invändigt den påtagligaste förändringen, tillsammans med att bänkar i långhuset har demonterats och att kororgeln skymmer baptisteriet. Predikstolen, altarskåpet, altarringen med obelisker och triumfkrucifixet är ritade av Nordenskjöld och från kyrkans byggnadstid. Den fasta inredningen har gestaltats i en lekfull blandning av nybarock och nyempir.

Baptisterier är ett vanligt förekommande inslag i kyrkor från 1920- och 30-talen. Dopfunten stod tidigare i baptisteriet, men flyttades till sin nuvarande plats 1997. Samtidigt tillkom en kororgel som dessvärre skymmer baptisteriet. Glasmålningen ritades av Yngve Lundström och dopfunten samt nummertavlan av Nordenskjöld. Nummertavlan har haft en annan placering tidigare.

Sankt Olovs kyrka, Skellefteå, Västerbottens län

Armaturerna har en viktig roll i Sankt Olovs kyrka, liksom i alla Nordenskjölds kyrkor. De tillverkades av en lokal konstsmed. I det lugna kyrkorummet sitter dramatiska och sirliga ljuskronor och lampetter med drag av jugendstil (översta raden, från vänster i kor, långhus och på väggarna). I det rustika vapenhuset hänger lyktorna med ring och kors (nedre raden, till vänster). I enklare utrymmen sitter de mer spartanska men fortfarande stilrena lamporna längst ned till höger. Även här används motivet med ringkors.

Sunnanå kyrkogård, ca 4 km väster om kyrkan och på södra sidan om älven, anlades 1915, men är utvidgad flera gånger. Detta är tydligt avläsbart, då de olika delarna har helt olika karaktär. Hela kyrkogården är dock välskött och fin. Den äldsta avlånga delen ligger i öster, med en björkallé som löper som en centralaxel genom området. I mitten av det finns en platsbildning med gravkapellet som centralpunkt. Satellitbild från www.maps.google.se

Sankt Olovs kyrka, Skellefteå, Västerbottens län

Överst: Kyrkogården präglas liksom kyrkan av hög estetisk och materialmässig kvalitet. Det äldre området med björkallén som centralaxel utgör ett välbevarat exempel på stadskyrkogård från 1910-talet, med häckomgårdade gravplatser, grusgravar och påkostade gravvårdar. Söder om gravkapellet är många gravar häckomgårdade.

Mitten: Gravkapellet i lekfull jugendstil saknar motsvarigheter i länet. Det är ritat av arkitekten Viktor Åström (1863–1927). Han var född och uppvuxen utanför Skellefteå, under enkla förhållanden, men gjorde en fascinerande klassresa och kom genom sin arkitektverksamhet att få betydelse för stadsbilden i Skellefteå, Umeå och framförallt Piteå i början av 1900-talet. I Skellefteå finns bara tre av hans byggnader kvar, varav gravkapellet är mest välbevarat.

Nederst: Norr om gravkapellet finns ett större sammanhängande område med grusgravar med stenkant. Den imponanta gravvården närmast tillhör framlidne borgmästaren Carl Öquist. "Grosshandlare" och "konsul" är andra mer historiskt gångbara titlar som man kan återfinna på kyrkogården.